

# Spis treści

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| 1. Zanikło, zapomniano, zostało...         | 11  |
| 2. Nieistnienie                            | 13  |
| 3. Moja matka                              | 23  |
| 4. Egzekucja 1941                          | 31  |
| 5. Niepokorny wyznawca szatana             | 34  |
| 6. Citizen Hearst czy agent radziecki?     | 48  |
| 7. Kapitan z Wielkich Łuków                | 56  |
| 8. Dziennik ojca 1941–1944                 | 60  |
| 9. Barwy totalitarnego czasu               | 72  |
| 10. Miejsce urodzenia                      | 78  |
| 11. Imiona                                 | 83  |
| 12. Wariacje wokół nazwiska                | 85  |
| 13. Dzieciństwo                            | 96  |
| 14. Szkoła                                 | 102 |
| 15. Aleja Róż 6 i literaci                 | 112 |
| 16. Grypsy z Konzentrationslager Auschwitz | 118 |
| 17. Moi Hiszpanie                          | 124 |
| 18. Przygłup w kraju Sowietów              | 131 |
| 19. Kazań sentymentalny                    | 143 |
| 20. Telefon z Kazania                      | 147 |
| 21. Kazań codzienny                        | 150 |
| 22. Pod portretem Waltera                  | 155 |
| 23. Lektor ambasady                        | 168 |
| 24. Studium wojskowe                       | 172 |

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| 25. Białe małżeństwo Leona .....                                  | 176 |
| 26. Archipo-Osipowka .....                                        | 180 |
| 27. Bracia Lewoniewscy .....                                      | 184 |
| 28. Riepin, Komuna Paryska i Chińczycy .....                      | 188 |
| 29. Moskwa 1971 .....                                             | 191 |
| 30. Czy znieczulica? .....                                        | 195 |
| 31. Drugi na liście .....                                         | 198 |
| 32. Daleko od konspiracji .....                                   | 211 |
| 33. Protekcja filozofa .....                                      | 218 |
| 34. Okolice Treblinki .....                                       | 222 |
| 35. Rok 1968: świadkowie odchodzą .....                           | 227 |
| 36. Strasburg 1959 .....                                          | 246 |
| 37. Moi Niemcy .....                                              | 250 |
| 38. „Śmieszne sto milionów Słowian”... ..                         | 261 |
| 39. „Szanujcie wiek sędziwy!” .....                               | 265 |
| 40. Moi Włosi .....                                               | 269 |
| 41. Renzo De Felice, czyli wielobarwność minionego stulecia ..... | 290 |
| 42. Iettatore .....                                               | 298 |
| 43. Pablo Neruda .....                                            | 300 |
| 44. Słońce Paryża .....                                           | 303 |
| 45. Borys .....                                                   | 309 |
| 46. Biblioteka Polska w Paryżu .....                              | 312 |
| 47. Nieoczekiwany przypadek: Lauriston 74 .....                   | 317 |
| 48. Lauriston 74: Złota Księga .....                              | 330 |
| 49. Polski Kossuth .....                                          | 340 |
| 50. Pisarz, który nie miał szczęścia we Francji .....             | 344 |
| 51. Andrzej Nieuważny .....                                       | 349 |
| 52. Samotność Leonidasa .....                                     | 351 |
| 53. Lwów i Józio K. .....                                         | 356 |
| 54. Jabłonna 1961 .....                                           | 362 |
| 55. Dole i niedole polskiego historyka .....                      | 364 |
| 56. Stefan Kieniewicz .....                                       | 385 |
| 57. Stowarzyszenie umarłych historyków .....                      | 396 |

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| 58. Francuski łącznik.....                        | 403 |
| 59. Dezinformacja.....                            | 413 |
| 60. Archiwiści.....                               | 415 |
| 61. Czy Polacy potrzebują historii?.....          | 418 |
| 62. Lustracja towarzysza Mandarynki.....          | 426 |
| 63. Świątynia Artemidy (Artemizjon).....          | 431 |
| 64. Amputacja.....                                | 434 |
| 65. Pozy polskie.....                             | 437 |
| 66. Dedykacje żywe i martwe.....                  | 440 |
| 67. Dziadkowie znani i nieznani.....              | 449 |
| 68. Dziadek Kantor.....                           | 460 |
| 69. Ciotka Julia.....                             | 464 |
| 70. Prawdziwy wuj.....                            | 467 |
| 71. Kuzyn Misza.....                              | 470 |
| 72. Niedoszły samobójca.....                      | 472 |
| 73. Stary słownik Larousse'a.....                 | 487 |
| 74. „Przyszywany” wuj.....                        | 492 |
| 75. Bronek i Zosia.....                           | 496 |
| 76. Babcia Feo.....                               | 501 |
| 77. Wuj mojej żony.....                           | 506 |
| 78. Zapomniani rzeźbiarze zapomnianych ludzi..... | 511 |
| 79. Jehuda Pen.....                               | 514 |
| 80. Portret umierającego komunisty.....           | 517 |
| 81. Bert Andréas, czyli stracone złudzenia.....   | 521 |
| 82. I mnie bije dzwon....                         | 525 |
| 83. Notatka biograficzna.....                     | 530 |
| Spis ilustracji.....                              | 532 |